

Т.П. Кононенко, канд. техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

Н.В. Полстяна, канд. техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ СТУДЕНТІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА» ТА ЙОГО ЕФЕКТИВНІСТЬ

Процес виховання у ЗВО безперервний. На формування особистості студента впливають всі види навчальної роботи: лекції, семінарські та практичні заняття, виробнича практика, сфера дозвілля. Чим діяльніше студент, чим багатше його відношення зі навколишнім світом, тим більше інтенсивно проходить процес ставлення його особистості.

Важливішою сферою, в якій відбувається виховання студентів є навчальний процес. Поряд з оволодінням знаннями, студент повинен оволодіти загальною культурою, стати інтелегентною людиною в широкому змісті цього слова. На перший план у сучасному вузі виходить організація спільної роботи викладача й студентів, їх співробітництво в навчально-виховному процесі.

Заслугує подальшого розвитку робота по залученню студентів через доцільно організовану систему спілкування в різноманітні форми вузівської діяльності. Сюди відноситься робота в проблемних групах, наукових гуртках, над госпдоговірними темами; спільні публікації й виступу на науково-практичних конференціях, виконання змішаних досліджень, участь у наукових семінарах та ін. Активна позиція викладання по організації співробітництва зі студентами дозволяє почати долати протиріччя між масовим характером педагогічного процесу й необхідністю вести виховання творчої особистості на індивідуально-особистісному рівні. Відзначено, що ті самі методи в різних викладачів здатні дати різний навчальний і виховний ефект, оскільки виховна функція методів пов'язана з особистістю викладача, зі стилем його спілкування зі студентами. Від викладача залежить, як на лекційних і семінарських заняттях будуть сполучені проблеми властиво професійні із загальнокультурними, гуманітарними контекстами; наскільки особистісної для студентів буде постановка проблем курсу.

Викладачеві необхідно всіляко розбудовувати свою мову, що є незамінним інструментом педагогічного спілкування. Вільному грамотному володінню мовою викладач повинен учити й студентів, тому що це найважливіший фактор налагодження нашого громадського життя в різних сферах.

Викладач повинен брати на себе турботу про формування наукової етики своїх учнів. Ситуація контакту викладача й студента неможлива без активної позиції останнього, тому що весь зміст великої аудиторної роботи – в активізації самостійності студентського колективу, внутрішньої роботи, яка повинна відбуватися в кожному.

Реальним способом включення студентів в активну працю по добуванню знань є студентське самоврядування. Самоврядування слід розглядати як реальну єдність включення студентів у життя нашого суспільства. Реальні права студентів повинні бути забезпечені умовами для їхньої реалізації. Насамперед упор слід зробити на розвиток самоврядування в студентських групах, підвищивши відповідальність кожного за результати колективної праці академічної групи. Перед студентами повинне бути поставлене завдання по організації й контролю навчального процесу в групі й на курсі, їх слід залучати до участі в роботі методичних комісій; студентські органи самоврядування повинні вирішувати питання про стипендії, про надання місць у гуртожитку, про порушників дисципліни, брати участь у розподілі студентів по базах практики та ін.

Викладачеві мало тих аудиторних годин, які виділяються на вивчення дисципліни, щоб стати повноцінним вихователем студентства. Як відомо, сформованість моральних якостей перевіряється через соціальну поведінку людини. Для студентів такою важливою сферою, де відбувається перша серйозна перевірка його особистості, є виробнича практика. Сам вибір об'єкта практики, а також ті завдання, які студент там одержує, повинні бути продумані у виховному відношенні. Таким чином, у процесі поза навчальної роботи зміцнюється зв'язок теорії із практикою, культивується здатність студентів самостійно мислити, ухвалювати рішення, втілювати в життя намічені плани.

Отже, організація виховної роботи у ЗВО припускає розв'язання таких питань:

- розробку цілей виховання, їх конкретизацію до виділення таких параметрів, якими характеризується особистість із різних сторін;
- організацію навчальної й поза навчальної діяльності колективу студентів, наповненої глибоким цивільним змістом;
- розробку технології виховної роботи, орієнтованої на активну позицію студента, розвиток у нього потреби в особистій і професійній самореалізації через участь у самоврядуванні.